

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Факультет педагогіки, психології та соціальної роботи

Кафедра педагогіки та методики початкової освіти

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

«МЕТОДИЧНА РОБОТА В ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ»

обов'язкова

Освітньо-професійна програма Початкова освіта

Спеціальність **013 Початкова освіта**
(вказати: код, назва)

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Назва факультету/інституту, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаною
освітньо-професійною програмою факультет педагогіки, психології та соціальної роботи

Мова навчання українська

Розробник: кандидат педагогічних наук, доцент,
асистент кафедри педагогіки та методики початкової освіти
Нікула Наталя Вікторівна

Профайл викладача http://elemed.chnu.edu.ua/?page_id=11

Контактний тел. 0953296968

E-mail: n.nikula@chnu.edu.ua

Консультації Очні консультації: *середа 14.00-15.00*

Он-лайн-консультації : *п'ятниця 15.00-16.00*

1. АНОТАЦІЯ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «**Методична робота в професійній діяльності вчителя початкових класів**» є обов'язковою дисципліною зі спеціальності 013 Початкова освіта для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня, яка викладається у 8 семестрі в обсязі 3 кредити. Викладання даного курсу спрямоване на опанування здобувачами вищої освіти знаннями щодо теоретичних засад та практичних аспектів організації методичної роботи вчителів початкових класів як умови їх професійного зростання.

2. МЕТА ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

полягає у формуванні компетенцій здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти щодо сутності, завдань, змісту методичної роботи школи; опануванні традиційних та інноваційних форм та методів організації методичної роботи у початковій школі; усвідомлення її ролі для професійного зростання вчителя початкових класів.

3. ПЕРЕКВІЗИТИ. «Вступ до спеціальності», «Загальні основи педагогіки та історія її розвитку», «Управління в системі освіти».

4. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК-3. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК-4. Здатність працювати в команді.

ЗК-5. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК-5 – здатність до проєктування осередків навчання, виховання й розвитку здобувачів початкової освіти.

СК-6 – здатність до організації освітнього процесу в початковій школі з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей молодших школярів, розвитку в них критичного мислення та формування ціннісних орієнтацій.

СК-8 – здатність до збору, інтерпретації та застосування даних у сфері початкової освіти із використанням методів наукової діяльності до формування суджень, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти.

СК-12 – здатність доносити до фахівців і нефахівців інформацію, ідеї, проблеми, рішення, власний досвід та аргументувати їх на засадах партнерської взаємодії в умовах початкової школи.

Програмні результати:

ПР2 – Управляти складною професійною діяльністю та проєктами в умовах початкової школи, виробляти та ухвалювати рішення в непередбачуваних робочих та навчальних контекстах.

ПР7 – Планувати й здійснювати освітній процес з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей молодших школярів, забезпечувати розвиток пізнавальної діяльності учнів, формувати в них мотивацію до навчання.

ПР9 – Планувати та організовувати освітній процес у початковій школі, позаурочні й позашкільні заняття та заходи, використовуючи різні організаційні форми навчання та типи занять, із дотриманням принципу науковості та вимог нормативних документів початкової школи.

ПР11 – Збирати, інтерпретувати та застосовувати дані у сфері початкової освіти із використанням методів наукової діяльності.

ПР12 – Застосовувати методи та прийоми навчання, інновації, міжпредметні зв'язки та інтегрувати зміст різних освітніх галузей в стандартних і нестандартних ситуаціях професійної діяльності в початковій школі, оцінювати результативність їх застосування.

ПР16 – Використовувати основні техніки спілкування з дорослими людьми, різні форми та засоби комунікації з батьками, колегами, іншими фахівцями з метою підтримки здобувачів у освітньому процесі початкової школи, керувати педагогічним і професійним розвитком осіб та груп.

У процесі вивчення навчальної дисципліни «Методична робота в професійній діяльності вчителя початкових класів» студент повинен

знати: сутність, мету, завдання методичної роботи в початковій школі; розуміти принципи, зміст, напрями та функції методичної роботи та її роль для професійної діяльності вчителя початкових класів; розуміти особливості організації та змісту роботи шкільного методичного кабінету; знати методи та форми методичної роботи в початковій школі; розуміти особливості індивідуальних, колективних та групових форм організації методичної роботи; сутність інноваційних форм організації методичної роботи;

уміти: планувати методичну роботу та власний професійний розвиток; обирати оптимальні форми організації методичної роботи для вдосконалення професіоналізму; організувати традиційні та інноваційні форми проведення методичної роботи; творчо аналізувати, оцінювати та впроваджувати у власну професійно-методичну діяльність педагогічний досвід; вести документацію, яка відображає методичну діяльність вчителя.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Методична робота в професійній діяльності вчителя початкових класів»
ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			Кредитів	годин	Лекції	Прак-тичні	Семінар-ські	Лабора-торні	СРС	Індивід. робота	
Денна	4	8	3	90	15	-	30	-	45	-	екзамен
Заочна	4	8	3	90	10	-	-	-	80	-	екзамен

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							заочна форма						
	всього год.	у тому числі					всього год.	у тому числі						
		лек.	сем.	лаб.	інд.	СРС		лек.	сем.	лаб.	інд.	СРС		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13		
Змістовий модуль 1 «ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ОРГАНІЗАЦІЇ МЕТОДИЧНОЇ РОБОТИ ШКОЛИ»														
Тема 1.1 Методична робота у початковій школі як основа підвищення професіоналізму вчителя	11	2	4	-	-	5	12	2						10
Тема 1.2 Система методичної роботи школи	11	2	4	-	-	5	10							
Тема 1.3 Управління методичною роботою у школі	11	2	4	-	-	5	12	2						10
Всього за М 1	33	6	12	-	-	15	34	4						30

Змістовий модуль 2
«ОСОБИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ МЕТОДИЧНОЇ РОБОТИ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ»

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 2.1. Планування методичної роботи у школі	9	1	2	-	-	6	10	-	-	-	-	10
Тема 2.2. Організація індивідуальних форм методичної роботи	12	2	4	-	-	6	12	2	-	-	-	10
Тема 2.3 Особливості організації колективних та групових форм методичної роботи	12	2	4	-	-	6	12	2	-	-	-	10
Тема 2.4 Організація масових форм методичної роботи	12	2	4	-	-	6	10		-	-	-	10
Тема 2.5 Нетрадиційні та інноваційні форми організації методичної роботи у школі	12	2	4	-	-	6	12	2	-	-	-	10
Всього за М 2	57	9	18	-	-	30	56	6	-	-	-	50
ВСЬОГО ГОДИН	90	15	30	-	-	45	90	10	-	-	-	80

САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ

з навчальної дисципліни

«Методична робота в професійній діяльності вчителя початкових класів»

Назва теми	Завдання для самостійної роботи студентів	Кількість годин	
		ДФН	ЗФН
Тема 1.1 Методична робота у початковій школі як основа підвищення професіоналізму вчителя	<ol style="list-style-type: none"> 1. Складання словника термінів. 2. Конспектування опрацьованої літератури до теми. 3. Побудувати таблицю-опору до теми заняття. 4. Проаналізувати нормативні документи, які регламентують методичну роботу у школі. 	5	10
Тема 1.2 Система методичної роботи школи	<ol style="list-style-type: none"> 1. Скласти словник термінів. 2. Конспектування опрацьованої літератури до теми. 3. Побудувати схему «Система методичної роботи у школі» 	5	10
Тема 1.3 Управління методичною роботою у школі	<ol style="list-style-type: none"> 1. Скласти словник термінів. 2. Конспектування опрацьованої літератури до теми. 3. Розробити анкету, опитувальник для виявлення позитивних та негативних сторін організації методичної роботи школи та запропонувати шляхи її вдосконалення. 	5	10
Тема 2.1. Планування методичної роботи у школі	<ol style="list-style-type: none"> 1. Складання словника термінів. 2. Конспектування опрацьованої літератури до теми. 3. Проаналізувати план роботи заступника директора з навчально-методичної роботи. 4. Проаналізувати план роботи методичних об'єднань вчителів початкових класів. 	6	10
Тема 2.2. Організація індивідуальних форм методичної роботи	<ol style="list-style-type: none"> 1. Складання словника термінів. 2. Конспектування опрацьованої літератури до теми. 3. Складіть опорну схему «Форми методичної роботи», відобразивши масові, групові, індивідуальні форми. 4. Розробити план самоосвіти (саморозвитку) вчителя. / Здійснити аналіз атестаційних матеріалів вчителя. 	6	10
Тема 2.3 Особливості організації колективних та групових форм методичної роботи	<ol style="list-style-type: none"> 1. Складання словника термінів. 2. Конспектування опрацьованої літератури до теми. 3. Запропонувати алгоритм самоаналізу уроку. 4. Описати педагогічний досвід (за вибором) та здійснити його аналіз 	6	10

<p>Тема 2.4 Організація масових форм методичної роботи</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Складання словника термінів. 2. Конспектування опрацьованої літератури до теми. 3. Розробіть план однієї із форм організації методичної роботи у школі (за вибором). 	6	<i>10</i>
<p>Тема 2.5 Нетрадиційні та інноваційні форми організації методичної роботи у школі</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Складіть глосарій інноваційних методів та форм методичної роботи в школі. 2. Доберіть 5 інноваційних вправ / ігор, які можна використовувати із вчителями у контексті методичної роботи школи. 3. Сформувати банк нетрадиційних форм методичної роботи з учителями. 4. Розробити нетрадиційну / інноваційну форму організації методичної роботи у школі (за вибором). 	6	<i>10</i>

ІНДИВІДУАЛЬНІ НАУКОВО-ДОСЛІДНІ ЗАВДАННЯ
з навчальної дисципліни
«Методична робота в професійній діяльності вчителя початкових класів»

У процесі вивчення курсу «Методична робота в професійній діяльності вчителя початкових класів» кожен студент може виконати індивідуальне науково-дослідне завдання (ІНДЗ) у вигляді проекту.

Вимоги до проекту:

1. Презентація за обраною темою (титульна сторінка, актуальність, стан дослідження, основний зміст, висновок, додатки).
2. Реферативне повідомлення за результатами проекту (5 – 7 с.)

Тематика індивідуальних науково-дослідних завдань

1. Вивчення передового педагогічного досвіду як шлях до самовдосконалення.
2. Вимоги до вчителя: історія та сучасність.
3. Емпатія вчителя як шлях до серця дитини.
4. Ефективні засоби саморозвитку вчителя початкових класів.
5. Концепція «Нова українська школа» очима майбутніх учителів початкових класів.
6. Креативність учителя – запорука професійного успіху.
7. Методична майстерність як компонент методичної культури вчителя.
8. Методична робота школи як засіб формування методичної культури вчителя початкових класів.
9. Найважливіші цінності професійної діяльності вчителя.
10. Педагогічна професія у ХХІ столітті.
11. Педагогічна рефлексія у професійному саморозвитку вчителя.
12. Професійно-методична діяльність учителя початкових класів: сутність і специфіка.
13. Роль вчителя в сучасному суспільстві.
14. Роль методичної компетентності вчителя у професійно-методичній діяльності.
15. Стійкість емоційно-вольової сфери вчителя початкових класів у непередбачуваних ситуаціях шкільного життя.
16. Сучасний школяр. Хто він і чого прагне?

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

У процесі вивчення навчальної дисципліни «Методична робота в професійній діяльності вчителя початкових класів» використовуються такі методи навчання:

Методи формування знань студентів: розповідь, пояснення, бесіда, дискусія, ілюстрація.

Методи формування практичних умінь і навичок: розв'язування педагогічних ситуацій, розробка схем, таблиць, складання словника, побудова моделі, аналіз відеоуроків, майстер-класів, педагогічного досвіду, заповнення документації вчителя початкових класів, практичне виконання вправ та ігор.

МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

У процесі вивчення курсу «Методична робота в професійній діяльності вчителя початкових класів» використовуються *методи контролю* навчальних досягнень студентів: усне індивідуальне опитування, експрес-опитування, фронтальне опитування, захист індивідуального науково-дослідного завдання, термінологічний диктант, тестування, самостійні та модульні контрольні роботи.

При вивченні курсу використовувалися також *інноваційні методи контролю*: «Гарячий стілець», «Мікрофон», «Брейнстормінг», метод незакінчених речень, «Деформована таблиця» та ін..

РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ
з навчальної дисципліни
 «Методична робота в професійній діяльності вчителя початкових класів»

<i>Поточне тестування та самостійна робота</i>						екзамен	Сума
Змістовий модуль №1		Змістовий модуль № 2					
T1.1	T1.2	T2.1	T2.2	T2.3	T2.4	40 балів	100 балів
10	10	10	10	10	10		
20 балів		40 балів					
60 балів							

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

(Коментар: Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання навчальної дисципліни.

Мінімальний пороговий рівень оцінки варто визначати за допомогою якісних критеріїв і трансформувати його в мінімальну позитивну оцінку використовуваної числової (рейтингової) шкали.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незадовільно	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим повторним курсом

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

з навчальної дисципліни

«Методична робота в професійній діяльності вчителя початкових класів»

1. Адамович І. В. Методична робота в експериментальному закладі. Науковий вісник Ужгородського університету. Серія : Педагогіка. Соціальна робота. – 2021. – Вип. 2. – С. 16-19. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvuuped_2021_2_4.
2. Басалюк Н. М. Методична робота вчителя-логопеда в аспекті інклюзивної освіти [Електронний ресурс]. Актуальні питання корекційної освіти. – 2010. – Вип. 1. – С. 29-35. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apko_2010_1_5
3. Гаєвець, Я. С. (2012). Методична компетентність як мета та результат підготовки вчителя початкових класів. *Наука і освіта*, 8, 38-42.
4. Житник Б.О., Крижко В.В., Павлютенков Є.М. Методична робота в школі. – Х.: «Основа», 192 с.
5. Колосова Л. (2015). Інноваційна методична робота як обов'язковий елемент професійно-педагогічної діяльності методистів районних (міських) науково-методичних установ. *Нова педагогічна думка*. – № 3. – С. 115-119. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npd_2015_3_31.
6. Макарова Т.М. (2008). Організація навчального процесу та методичної роботи. Х.: Видавництво «Ранок», 304 с.
7. Нікула Н. (2018). Формування методичної культури вчителя: навчально-методичне забезпечення. **Навчальний посібник**. Чернівці: Видавничий дім «РОДОВІД», 174 с.
8. Нікула, Н. (2017). Аналіз вимог до вчителя початкової школи на етапі реформування освіти. ВІ. М. Зварич та ін. (Ред.), *Якісна освіта в Україні: тенденції, проблеми, перспективи: Міжнародна науково-практична конференція, Чернівці, 26-28 жовтня* (с. 87-89). Чернівці: Чернівецький національний університет.
9. Нікула, Н. (2017). Методична компетентність учителя початкових класів. В кол. ред., *Педагогіка: традиції та інновації: IV Міжнародна науково-практична конференція, Запоріжжя, 17-18 лютого* (Ч. 2, с. 23-26). Херсон: Гельветика.
10. Нікула, Н. (2017). Професійно-методична діяльність як основа формування методичної культури майбутніх учителів початкових класів. В кол. ред., *Педагогіка в системі гуманітарного знання: III Міжнародна науково-практична конференція, Одеса, 8-9 вересня* (с. 82-85). Херсон: Гельветика.
11. Нікула Н.В. (2020) Формування методичної культури майбутніх учителів початкових класів в освітньому просторі університету. *Інновації у професійно-педагогічній підготовці майбутнього вчителя : проблеми і орієнтири : колективна монографія* / за заг. ред. М.Г.Іванчук. Чернівці. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т ім. Ю.Федьковича, С. 126-145.
12. Нікула, Н. (2015). Система методичної роботи в загальноосвітньому навчальному закладі. В *Матеріали XVII Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «Вітчизняна наука на зламі епох: проблеми та перспективи розвитку»* (Вип. 17, с. 154-157). Переяслав-Хмельницький: [б. в.].
13. Попович Л. М. Системна науково-методична робота з проблеми ефективного використання підручника з української мови [Електронний ресурс]. Проблеми сучасного підручника. – 2014. – Вип. 14. – С. 574-579. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/psp_2014_14_66
14. Проценко І. Г. (2021). Науково-методична робота як форма управління розвитком професійної компетентності вчителя. Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія : Педагогіка. № 1. – С. 131-138. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/NZTNPped_2021_1_18.

15. Смагін І. І. (2012). Нормативний та педагогічний зміст поняття "науково-методична робота" в системі загальної середньої освіти [Електронний ресурс] Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка . Вип. 66. – С. 52-55. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VZhDU_2012_66_13
16. Степанець І. О. (2014). Науково-методична робота у педагогічних ВНЗ на засадах компетентнісного підходу [Електронний ресурс]. Наукові записки кафедри педагогіки. Вип. 37. – С. 329-336. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzkr_2014_37_42
17. Цуріна І. Методична робота в офлайновому режимі [Електронний ресурс] / І. Цуріна, М. Талалаєвська – 2006. – № 2. – С. 17-19. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bp_2006_2_5.
18. Черевань І. І. Навчально-методична робота вчителів із профорієнтації учнів шкіл України (початок ХХІ століття) [Електронний ресурс]. Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах. – 2013. – Вип. 33. – С. 54-58. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pfto_2013_33_11

Інформаційні ресурси

Навчальні матеріали на допомогу вчителю <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/nova-ukrayinska-shkola/pilot-nush/pilot-nush-2-klas/navchalni-materiali-na-dopomogu-vchitelyu>

Національна освітня спільнота ВСЕОСВІТА <https://vseosvita.ua/>

Освітній проект «НА УРОК» <https://naurok.com.ua/>

Студія он-лайн освіти Educational Era <https://www.ed-era.com/>

Методична скринька для вчителів початкової школи <https://uk-ua.facebook.com/groups/nushMS>